

Kdo je Ježíš Kristus?

Texty na tento týden

L 1,30–35; 7,18–22; 9,18–20.25.26.28–35; 22,69.70

Základní verš

„Řekl jim: ‚A za koho mne pokládáte vy?‘ Petr mu odpověděl: ‚Za Božího Mesiáše.‘“ (L 9,20)

Kdo je Ježíš Kristus?

Odpověď na tuto otázku nemá být teoretickým cvičením v argumentaci či nějakým pojednáním. Vždyť souvisí se samotnou podstatou toho, kým člověk je a co může očekávat od budoucnosti.

Lidé mohou obdivovat Ježíšovy skutky, vážit si jeho slov, chválit jeho trpělivost, inspirovat se jeho laskavostí nebo se podívat nad krutostí, která ukončila jeho život. Mnozí mohou být připraveni přijmout Ježíše jako dobrého člověka, který se snažil přinést spravedlnost tam, kde vítězil útlak, nabídnout uzdravení tam, kde vládla nemoc a bolest, a přinést útěchu tam, kde bylo utrpení.

Ano, Ježíše je možné považovat za největšího učitele, revolucionáře, dokonalého vůdce či psychologa, který znal hlubiny lidské duše. Tím vším byl. To však není vše, byl ve skutečnosti někým výrazně důležitějším.

Nic z toho, co bylo právě zmíněno, se nepřibližuje odpovědi na otázku, kterou Ježíš položil: „A za koho mne pokládáte vy?“ (L 9,20).

Je to otázka, která vyžaduje osobní odpověď.

Reakce lidí na Ježíše

¹⁸O tom všem se dověděl Jan od svých učedníků. Zavolal si dva z nich ¹⁹a poslal je k Ježíšovi s otázkou: „Jsi ten, který má přijít, nebo máme čekat jiného?“ ²⁰Ti muži k němu přišli a řekli: „Poslal nás Jan Křtitel a ptá se: Jsi ten, který má přijít, nebo máme čekat jiného?“ ²¹A v tu hodinu uzdravil Ježíš mnoho lidí z nemoci, utrpení a z moci zlých duchů a mnohým slepým daroval zrak. ²²Odpověděl jim: „Jděte, zvěstujte Janovi, co jste viděli a slyšeli: Slepí vidí, chromí chodí, malomocní jsou očišťováni, hluchí slyší, mrtví vstávají, chudým se zvěstuje evangelium.“ (L 7,18–22)

Osobní studium

Když čteme evangelia i ostatní části Nového zákona, seznamujeme se nejen s tím, co Ježíš dělal, ale také, kým byl. Tyto dva aspekty spolu souvisejí – to, co Ježíš konal, velmi silně ukazuje na to, kým byl. Vyjádření, že Ježíš je Bohem, Spasitelem a cestou k věčnému životu, vyžadují naši pozornost. Odhalují totiž pravdy, které mají pro každou lidskou bytost důsledky dosahující až do věčnosti.

Jaké reakce lidí na Ježíšovy činy jsou zaznamenány v L 4,16–30? Proč lidé takto reagovali (J 3,19)?

Ježíš se po nějaké době své služby, kdy učil, uzdravoval a učinil mnoho zázraků, vrátil do Nazareta – místa, kde vyrůstal. V sobotu, jak bylo jeho zvykem, šel do synagogy. Posluchači byli nadšeni, že jej vidí. „Všichni mu přisvědčovali a divili se slovům milosti, vycházejícím z jeho úst. A říkali: „Což to není syn Josefův?““ (L 4,22). Když je však Ježíš napomenul, jejich reakce odhalila jejich pravé smýšlení.

Co chtěl podle L 7,15–22 vědět Jan Křtitel o Kristu? Proč položil otázku: „Jsi ten, který má přijít, nebo máme čekat jiného?“

Jan Křtitel připravoval cestu pro Ježíšovu službu. Byl to on, kdo Ježíše veřejně označil za „beránka Božího“ (J 1,29.36). Avšak i u něj se objevily dotíravé pochybnosti. Proto se po svých učednících Ježíše zeptal: „Jsi ten, který má přijít, nebo máme čekat jiného?“ (L 7,19). Je zajímavé, že Ježíš neodpověděl na Janovu otázku přímo. Místo toho ukázal na své skutky, které byly silným svědectvím: „Slepí vidí, chromí chodí, malomocní jsou očišťováni, hluchí slyší, mrtví vstávají, chudým se zvěstuje evangelium“ (L 7,22). Je možné říci, že Ježíš nepotřeboval Janovi dát přímou odpověď, protože jeho skutky dostatečně ukazovaly na to, kým je. Vždyť starozákonní předpovědi jasně představovaly, jak bude vypadat Boží příchod (Iz 35,4–7).

Aplikace

V určitém smyslu mohla Ježíšova odpověď způsobit u Jana ještě větší údiv a prohloubit pochybnosti. Mohl si říkat: Když má Ježíš tak velkou moc činit zázraky, proč já musím být ve vězení? Kdo z nás, když byl vystaven nějakým osobním tragédiím, si nekládl podobnou otázku: Když je Bůh všemocný, proč zažívám utrpení? Proč je Kristův kříž a to, co nám zaslíbil, jedinou nadějí a odpovědí na naše otázky?

Syn Boží

³⁰Anděl jí řekl: „**Neboj se, Maria, vždyť jsi nalezla milost u Boha.** ³¹Hle, počneš a porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš. ³²Ten bude veliký a bude nazván synem Nejvyššího a Pán Bůh mu dá trůn jeho otce Davida. ³³Na věky bude kralovat nad rodem Jákobovým a jeho království nebude konce.“ ³⁴Maria řekla andělovi: „**Jak se to může stát, vždyť nežiji s mužem?**“ ³⁵Anděl jí odpověděl: „**Sestoupí na tebe Duch svatý a moc Nejvyššího tě zastíní; proto i tvé dítě bude svaté a bude nazváno Syn Boží.**“ (L 1,30–35)

Osobní studium

„Syn člověka“ a „Syn Boží“ jsou jména, která v evangeliích ukazují, kým Ježíš je. První ukazuje na vtěleného Boha a jeho lidský rozměr. Druhé pak odkazuje na jeho božský rozměr jako osoby Trojice. Ježíš Kristus je Bohem, který je zároveň božský i lidský. Velmi těžko si tuto pravdu dokážeme představit, zdá se nám nepochopitelná. To však nic nemění na tom, že je skutečností a že z ní vyplývá úžasná naděje.

Co říkají texty v L 1,31–35 a 2,8–11 o tom, kým Ježíš opravdu je?

Anděl prohlásil, že Ježíš je „synem Nejvyššího“ a „Pán Bůh mu dá trůn jeho otce Davida“ (L 1,32). Ježíš je Boží Syn. Je též Kristem (Mesiášem, Pomazaným), který obnoví Davidův trůn – ne jako pozemský zachránce, ale v eschatologickém smyslu – tím, že s konečnou platností porazí satana, a tak zmaří jeho nároky na Boží trůn. Anděl také řekl pastýřům, že dítě v jeslích je „Spasitel, Kristus Pán“ (L 2,11).

Titul „Boží Syn“ nejen potvrzuje Ježíšovo postavení jako Boha, ale zjevuje i blízký a hluboký vztah, který měl s Bohem Otcem, když byl zde na zemi.

Vztah, který je mezi Otcem a Synem, není stejný jako náš vztah k Bohu. Ježíšův vztah Syna k Otcovi je založen na věčném vztahu a existenci třech osob Božství. Díky své božské přirozenosti má Ježíš ten nejúžší možný vztah k Bohu Otcovi. Náš vztah k Bohu je výsledkem Kristova díla jako Stvořitele a Vykupitele.

„Slovy ‚můj nebeský Otec jim to učiní‘ Ježíš učedníkům připomíná, že s nimi sice je svázán svým lidstvím, snáší s nimi jejich těžkosti a cítí s nimi v jejich utrpení, ale svým božstvím je spojen s trůnem Nekonečného.“ (DA 442; TV 284)

Aplikace

Skutečnost, že Ježíš je v tom nejhlubším smyslu Bůh, přináší mnoho důsledků. Asi tím nejdůležitějším je, že přestože je Bohem, tak se Ježíš snížil – nejen tím, že se stal člověkem, ale i tím, že se v lidském těle stal obětí za nás. Naše naděje pro současnost i budoucnost stojí na tom, jaký Bůh je a co pro nás učinil a činí. Co pro tebe znamená, že Ježíš je Bohem?

Syn člověka

²⁵Jaký prospěch má člověk, který získá celý svět, ale sám sebe ztratí nebo zmaří? ²⁶Kdo se stydí za mne a za má slova, za toho se bude stydět Syn člověka, až přijde v slávě své i Otcově a svatých andělů. (L 9,25.26)

⁶⁹„Ale od této chvíle bude Syn člověka sedět po pravici všemohoucího Boha.“ ⁷⁰Tu řekli všichni: „Jsi tedy Syn Boží?“ On jim odpověděl: „Vy sami říkáte, že já jsem.“ (L 22,69.70)

Osobní studium

Ježíš si byl plně vědom, že je Synem Božím i Synem člověka (L 22,67–70), přesto sám sebe raději označoval jako Syna člověka. Nikdo jiný ho takto neoslovoval. Ježíš je takto pojmenován už jen v řeči Štěpána (Sk 7,56) a ve Zj 1,13 a 14,14. V evangeliích se toto pojmenování vyskytuje 80krát, z toho 25krát v Lukášově evangeliu. Lukáš používáním tohoto označení ukazuje na lidský rozměr Ježíše Krista, kterého poslal Bůh, aby přinesl dobrou zprávu o spasení.

„Lidství Božího Syna je pro nás zásadní. Je zlatým poutem, které připojuje naše duše k Ježíši a prostřednictvím Krista k Bohu. Přemýšlejme o této důležité pravdě. Kristus byl skutečným člověkem. Svou pokoru dokázal tím, že se stal člověkem. Byl Bohem, který přijal lidství.“ (ISM 244)

Titul „Syn člověka“ u Lukáše přináší různé pohledy na přirozenost, poslání a osud Ježíše:

1. Označení „Syn člověka“ představuje Ježíše jako člověka, který nemá pozemské zajištění a bezpečí (L 7,34; 9,58).
2. Lukáš používá tento titul, aby ukázal na Kristovu božskou přirozenost a jeho postavení: „Syn člověka je pánem nad sobotou“ (L 6,5). Je tedy Stvořitelem, který má moc odpouštět hříchy (L 5,24).
3. Aby Kristus završil dílo záchrany, které připravila Trojice před stvořením světa (Ef 1,3–5), Syn člověka přišel hledat a zachránit ztracené (L 9,56; 19,10). Ježíš sám řekl, že proto, aby mohlo být toto dílo záchrany dokončeno, „Syn člověka musí mnoho trpět, ... být zabit a třetího dne vzkříšen“ (L 9,22). Syn člověka si uvědomoval, jakou cestou musí projít, jakou cenu musí zaplatit, aby zachránil lidstvo. Toto Ježíšovo sebepochopení ukazuje nejen na božský původ plánu vykoupení, ale také na to, že se mu Kristus plně podřídil.
4. Lukáš představuje velmi propracovaný obraz Mesiáše: Kristus věděl o kříži, který ho čeká (L 18,31–33), o zradě (L 9,44), o své smrti jako naplnění prorocství (L 22,22), o svém ukřížování i vzkříšení (L 24,7; L 11,30) a o své úloze prostředníka mezi lidmi a Otcem (L 12,8).
5. Lukáš vnímá Syna člověka v eschatologické perspektivě jako Toho, který se vrátí na tuto zem, aby ukončil velký spor a odměnil věrné (L 9,26; 12,4; 17,24.26.30; 21,36; 22,69).

Aplikace

Titul „Syn člověka“ má široký význam. Ukazuje nejen na to, kým Kristus byl a je, ale i na to, co vykonal a jak završí plán naší záchrany. Který z uvedených důrazů je pro tebe nejdůležitější?

Boží Mesiáš

¹⁸*Když se o samotě modlil a byli s ním jeho učedníci, otázal se jich: „Za koho mne zástupy pokládají?“* ¹⁹*Oni mu odpověděli: „Za Jana Křtitele, jiní za Eliáše a někteří myslí, že vstal jeden z dávných proroků.“* ²⁰*Řekl jim: „A za koho mne pokládáte vy?“ Petr mu odpověděl: „Za Božího Mesiáše.“ (L 9,18–20)*

Osobní studium

V čem spočívá podle L 9,18–27 podstata Ježíšovy otázky: „Za koho mne pokládáte vy?“ Co se z Ježíšových slov mohli učedníci naučit o něm a o tom, co znamená jej následovat?

„Za koho mne pokládáte?“ (L 9,20). Otázka, kterou Ježíš položil před dvěma tisíci lety, se naléhavě vynořuje před každým z nás. Lidé na ni odpovídají různými způsoby. Někdy je to velký učitel, hluboký etik, ztělesnění pravdy, příklad sebeobětavosti, neohrožený prorok či sociální reformátor. Je velkým příkladem toho, jak by měla vypadat lidská bytost. Nic se však nevyrovná Petrovu vyznání.

Po událostech, kdy Ježíš odhalil svou autoritu nad přírodou (L 8,22–25), svou moc nad démony (L 8,26–35), sílu nad nemocemi (L 5,12–15; 8,43–48), svou schopnost nasytit zástup téměř z ničeho (L 9,13–17) a svou moc nad smrtí (L 8,51–56), předkládá učedníkům dvě otázky: Co si o Ježíši myslí druzí? a Co si o něm myslí samotní učedníci? Neptal se proto, aby se dozvěděl nějaké nové informace, které by sám nevěděl. Ježíš se ptal učedníků, aby jim pomohl pochopit, kým je, aby byli schopni plně se mu odevzdat.

„Naše poznání o Ježíši nemůže nikdy být z druhé ruky. Můžeme vědět o každém názoru, který v minulosti někdo v souvislosti s Ježíšem vyslovil. Můžeme být seznámeni se všemi teoriemi a naukami, které lidé o Kristu zformulovali. Můžeme být schopni brilantně shrnout názory o Ježíši, se kterými přišli význační myslitelé či teologové. To však neznamená, že jsme křesťané. Křesťanství totiž nespočívá v tom, co o Ježíši víme a známe, ale jak Krista známe osobně. Ježíš očekává naši osobní odpověď na jeho pozvání. Každého z nás se ptá: Za koho mne pokládáš?“ (BARCLAY, William. *The Gospel of Matthew*, sv. 2. Philadelphia: Westminster Press, PA, 2000, s. 138.)

Naše odpověď na Ježíšovu otázku by měla souznít s Petrovým vyznáním. Ježíš je „Boží Mesiáš“ (L 9,20). Mesiáš (Kristus, Pomazaný) není politickým osvoboditelem, ale Spasitelem, který vysvobodí lidstvo z područí satana a hříchu a uvede nás do království spravedlnosti.

Aplikace

Nestačí, abychom věděli, kým Ježíš byl. Potřebujeme jej osobně poznat. Když řekneme, že Ježíše známe, co o něm vlastně víme? Co tě tvé osobní poznání Ježíše naučilo o tom, jaký je?

Proměnění

²⁸Za týden po této rozmluvě vzal Ježíš s sebou Petra, Jana a Jakuba a vystoupil na horu, aby se modlil. ²⁹A když se modlil, nabyla jeho tvář nového vzhledu a jeho roucho bělostně zářilo. ³⁰A hle, rozmlouvali s ním dva muži – byli to Mojžíš a Eliáš; ³¹zjevili se v slávě a mluvili o jeho cestě, kterou měl dokonat v Jeruzalémě. ³²Petra a jeho druhy obestřel těžký spánek. Když se probrali, spatřili jeho slávu i ty dva muže, kteří byli s ním. ³³Vtom se ti muži od něho začali vzdalovat; Petr mu řekl: „Mistře, je dobré, že jsme zde; udělejme tři stany, jeden tobě, jeden Mojžíšovi a jeden Eliášovi.“ Nevěděl, co mluví. ³⁴Než to dopověděl, přišel oblak a zastínil je. Když se ocitli v oblaku, zmocnila se jich bázeň. ³⁵A z oblaku se ozval hlas: „Toto jest můj vyvolený Syn, toho poslouvejte.“ (L 9,28–35)

Osobní studium

Přečti si zprávu o Ježíšově proměnění ve všech třech evangeliích (L 9,28–37; Mt 17,1–9 a Mk 9,2-8; je možné projít si i Petrovo svědectví o této události zaznamenané v 2Pt 1,16–18). Jaké aspekty tohoto příběhu zdůrazňuje Lukáš? Proč je to důležité?

Lukáš začíná své líčení Ježíšova proměnění detailem, který ani Matouš, ani Marek nezaznamenávají: Ježíš vzal Petra, Jana a Jakuba na horu, „aby se modlil“ (L 9,28). Ježíš upíral svůj zrak i mysl směrem k Jeruzalému a vnímal cestu utrpení, která byla před ním. Ježíš chtěl získat jistotu, že jeho činy budou v souladu s Boží vůlí. V takových chvílích je modlitba jediným způsobem, jak je možné najít jistotu a důvěru. Během modlitby se na Ježíši ukázala Boží sláva: „Jeho tvář nabyla nového vzhledu a jeho roucho bělostně zářilo“ (L 9,29).

Během Ježíšova proměnění se zjevil Mojžíš a Eliáš, kteří s ním „mluvili o jeho cestě, kterou měl dokonat v Jeruzalémě“ (L 9,31). Sousedství „o jeho odchodu, k němuž mělo dojít v Jeruzalémě“ (B21) či „o smrti jeho, kterouž měl podstoupiti v Jeruzalémě“ (BK) je přeloženo z řeckého slova „exodos“ (nám známé spíše v polatinštěné verzi „exodus“) a je možné ho chápat dvěma způsoby:

1. Může obrazně znamenat „smrt“ (jak překládá BK). V tomto smyslu se však toto slovo v řečtině nepoužívá příliš často. V tomto verši by tedy označovalo Ježíšovu smrt v Jeruzalémě.
2. „Exodos“ však může být přeložen jako „odchod“ (B21; ČSP), který měl Ježíš završit v Jeruzalémě. Mělo jít o velkolepý zachraňující „exodus“, který přinese lidem vysvobození z hříchu. Setkání Ježíše s Mojžíšem a Eliášem končí Božím hlasem z nebe, který pronesl: „Toto jest můj vyvolený Syn, toho poslouvejte“ (L 9,35). Při proměnění byl Ježíš zahalen do slávy, bylo znovu potvrzeno, že je Synem Božím a zaznělo i to, že naše vykoupění bude Krista stát jeho vlastní život. Právě proto Otec řekl: „toho poslouvejte“. Následování Krista – učednictví – není možné bez poslušnosti a odevzdanosti.

Aplikace

Ellen Whiteová napsala: „Ne andělé obklopující Boží trůn, ale tito muži (Mojžíš a Eliáš) byli vyvoleni, aby hovořili s Ježíšem o jeho utrpení a potěšili jej ujištěním, že celé nebe je s ním. Mluvili o naději světa a spasení všech lidí.“ (DA 425; TV 295)

I Ježíš, který přinesl mnohým naději, toužil po povzbuzení a útěše. Kdo z tvého okolí potřebuje právě nyní slova povzbuzení a útěchy? Kdo potřebuje praktickou pomoc? Podívej se na kazatele a ostatní činovníky sboru – kdo jim přináší povzbuzení a útěchu?

Náměty k zamyšlení

„Odmítneme diskuze ohledně Kristovy lidské přirozenosti, které by mohly vést k nepochopení. Pravda leží blízko cesty pochybností. Když mluvíme o Kristově lidské přirozenosti, dávejme si velký pozor na absolutní tvrzení, aby v nich někdo nenašel víc, než jsme chtěli říci. Pokud by se to stalo, potom by to, co víme o jeho lidské přirozenosti, mohlo být znejasněno či zamlženo tím, co víme o jeho božské přirozenosti. Jeho narození bylo Božím zázrakem... Nikdy v žádném směru nezanechejme v lidské mysli ani náznak dojmu, že by v Kristu byl i jen náznak hříchu či sklonu k němu nebo že by v jakémkoliv smyslu podléhal porušenosti. Ježíš byl pokoušen ve všem tak jako my – a navzdory tomu je nazýván jako ‚svatý‘. Skutečnost, že Kristus byl pokoušen jako my, a přesto byl bez hříchu, je záhadou, která je pro nás smrtelníky nevysvětlitelná. Kristovo vtělení vždy bylo a zůstane tajemstvím.“ (5BC 1128.1129)

Otázky k rozhovoru

- 1. Přečtěte si výše uvedený citát o Kristově lidské přirozenosti. Potřebujeme si uvědomit, že Ježíšovu lidskou přirozenost – stejně jako jeho božskou přirozenost – nikdy úplně nepochopíme. „Kristovo vtělení vždy bylo a zůstane tajemstvím.“ Proč bychom měli být opatrní a neměli bychom rychle soudit ty, kteří tomuto „tajemství“ rozumějí jinak než my?**
- 2. Uvažujte společně nad událostí proměnění Krista. Co dělali učedníci těsně před tím, než se stala tato úžasná událost v dějinách vykoupení? Spali. V čem to může být poučením pro nás dnes – jednotlivce i církev – když očekáváme další velkou událost v dějinách vykoupení: Ježíšův druhý příchod?**
- 3. Přečtěte si některé z textů, kde Ježíš mluví o sobě. Proč je ve světle těchto textů zcela mylný názor, že Ježíš byl pouze velkým člověkem, významným prorokem či duchovním vůdcem? Proč jsou jen dvě možnosti: buď uznat, že je Kristus tím, za koho se považoval, nebo ho mít za blouznivce či podvodníka. Proč není žádná další možnost?**